

feshuse og lignende — skulle fritages for Bygningsafgift. Administrationen har, mine Herrer, ikke anset sig berettiget til at fritage de private Skoler derfor; og naar man tager hele Forordningen af 1802 i dens Sammenheng, tror jeg, at det er en rigtig Fortolkning, hvorefter den ikke har anset sig besjoret til at give den ved Forordningens § 35 hjemlede Fritagelse for „Skolebygninger“ Anvendelse paa private Skoler. Jeg for min Person vil ikke gjøre nogen absolut Modstand imod den Forordning, som her er foreslaaet, men jeg fremhæver atter, at Lovforslaget, naar man gaar ind paa dette og lignende Udvikelsesforslag, derved bliver et andet end det, der forelaa ifjor. Jeg fremhæver særlig, at Forslaget, saaledes som det er affattet — og skal det vedtages, maa det vistnok have en almindelig Karakter — selvfølgelig ikke blot gjælder om Landet, det gjælder ogsaa Kjøbstæderne. Dette er ogsaa ganske rigtigt, thi det vilde dog være forunderligt, om man vilde have, at denne Frihed kun skulde komme Skolerne paa Landet til Gode. Derimod opstaar det Spørgsmaal, om Bestemmelsen vilde kunne komme Kjøbenhavn til Gode. Efter den Terminologi, som man i visse Love har, og som ogsaa her er fulgt i §§ 1—3, idet man nemlig skjelner imellem Kjøbenhavn og Kjøbstæderne, uagtet Kjøbenhavn i anden Sammenheng, hvad ogsaa er Ordens naturlige Betydning, gaar ind under Kjøbstæderne, maatte Spørgsmaalet vel, som Forslaget er affattet, benegtes, men den Ret, der skulde gives for Landet og Kjøbstæderne, maatte dog aabenbart ogsaa gives de private Skoler i Kjøbenhavn. Sagen er derfor ikke uden finantseel Betydning. Jeg vil endvidere sige, at, skal Fritagelsen tilkomme Friskoler, Højskoler, Realskoler osv., vilde det dog være besynderligt, om den ikke ogsaa skulde tilkomme, hvad man kalder de lærde Skoler, Latinskoler. Om de kunne indbefattes under „lignende“, ved jeg ikke, men jeg maatte i ethvert Tilfælde ønske, at det blev bragt til fuldstændig Klarhed. Vil man overhovedet ind paa denne Udvikelse af Fritagelsen, maa det ske ved en gemeingsaaende Bestemmelse, men da mener jeg rigtignok, at man nødvendig maa tilføje i Overensstemmelse med den almindelige nu-gjældende ved Forordningen af 1ste Oktober 1802 hjemlede Grundsaetning, at de Leiligheder i saadanne bygningsafgiftsfrie Bygninger, der bebos af Ejerne selv, maa være afgiftspligtige. Dette følger som sagt af den almindelig gjældende Regel i lignende Tilfælde. Det hele Spørgsmaal skal jeg saaledes med disse Bemærkninger og under fornuødent Forbehold henstille til Thinget. Vil man nu ind paa en Udvikelse af Fritagelserne i denne Retning, tror jeg som sagt, at Forslaget, i alt Fald paa forskellige Punkter, trænger til nærmere Bearbejdelse; men det er — jeg gjentager det — ganske vist, at hele Lovforslaget derved bliver et andet og altsaa kan faae en anden Stilling, end det vilde have, naar man fastholdt det;

som det sidst forelaa. — Der foreligger dernæst et Forslag til § 4 af de to ærede Medlemmer for Kjøbenhavns 6te Valgfreds (Hindenburg) og for Randers Amts 2den Valgfreds (S. Nee). Ved denne Paragraf bemyndiges vedkommende Minister jo til „for Bygningsafgift at fritage saadanne Bygninger, som af Foreninger for billige Arbejderboliger opføres til Beboelse for Arbejderklassen, selv om de deri værende Leiligheder overskrider de i foranstaaende Paragrafer fastsatte Grænser med indtil 10 Kvadrataler, naar og saa længe vedkommende Forening ikke for sine Medlemmer tager større Fordel af den til Bygningerne sammenkudte Kapital end 4 pCt. aarlig Rente.“ Her foreslaas nu at forhøje disse 4 pCt. til 5 pCt. Jeg vil heller ikke her for mit Vedkommende gjøre absolut Modstand, men jeg vil dog bede ærede Medlemmer om at overveje, om man ikke derved kommer noget paa Afveie. Det er jo klart, at man har villet begunstige saadanne Foreninger, som have et rent menneskefærdigt et rent filantropisk Formaal, ikke saadanne, som sikke sig en høj Rente ved Siden af at gjøre Godt, og det maa dog vel siges, at 5 pCt. er endnu ikke Rentefoden, i alt Fald ikke den filantropiske Rentefod. Nu sige de ærede Forslagsstillere: Dette gjør ikke Noget, thi det er kun en Bemyndigelse, hvortom der er Tale; men, mine Herrer, der gives dog aabenbart ved den Maade, hvorpaa denne Bemyndigelse er affattet, et Fingerpeg. Man vilde dog sige, at det var Misbrug af Loven, dersom Ministeren sagde: Der staar rigtignok, at Ministeren bemyndiges til at give Begunstigelsen, naar Udbyttet kun er 4 pCt., og naar Betingelserne for Indrømmelsen i og for sig ere tilstede, men 4 pCt. er en høj Rente, og jeg benytter ikke Bemyndigelsen, med mindre Udbyttet i Virkeligheden kun er 3 pCt. Vil imidlertid ikke noget Egenende komme frem, hvis Forslaget om Forhøjelsen til 5 pCt. antages? Naar man sætter 5 pCt. i Stedet for 4 pCt., er det et Fingerpeg, der gives fra Lovgivningsmagtens Side med Hensyn til Lovens Anvendelse, og jeg tror ikke, den Minister vil handle rigtig, der siger: Der staar rigtignok 5 pCt., men det behager mig ikke ret; jeg finder ikke, at Vedkommende skal have Begunstigelsen, naar Udbyttet er mere end 4 pCt. — Jeg gaar dernæst over til det af de ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgfreds (L. Nielsen) og tre andre ærede Medlemmer stillede Forslag. Ogsaa med Hensyn til dette vil jeg, idet jeg paany henholder mig til mine tidligere almindelige Bemærkninger, sige, at skjøndt det jo er en Sag, som Thinget viste fra sig forrige Gang, vil jeg for mit Vedkommende ikke absolut paastaa, at der ikke til Lovforslaget kan føies nogen Bestemmelse i den Retning, som Endringsforslaget betegner, men jeg tror ganske vist, at Bestemmelsen ikke er heldig, saaledes som den her foreslaas. I det Hele vil jeg sige, at Administrationen er vanskelig stillet